

## ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ (\*)

### ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΛΗΣ

**I.** Ο προβληματισμός

**II.** Αναγκαστική εκτέλεση και ασφαλιστικά μέτρα<sup>1</sup> εννοιολογικές διαφορές

**III.** Προληπτική δικαστική προστασία και ασφαλιστικά μέτρα :

(α) Προσωρινή εκτελεστικότητα

(β) Αναστολή αναγκαστικής εκτέλεσης

(γ) Αναστολή διαδικασίας πλειστηριασμού

(δ) Αναστολή εκτέλεσης απόφασης συντηρητικής κατάσχεσης και  
προσημείωσης

(ε) Αναστολή εκτέλεσης επί επαναφοράς

(στ) Αναστολή εκτέλεσης λόγω άσκησης ανακοπής ή ενδίκων μέσων

(ζ) Αναστολή εκτέλεσης διαιτητικής απόφασης

(η) Αναστολή εκτέλεσης ανύπαρκτης απόφαση.

**IV.** Συμπεράσματα

\*\*\*\*\*

### **I. Ο προβληματισμός.**

Οι αναγκαστικοί πλειστηριασμοί διεξάγονται ημέρα Τετάρτη (ΚΠολΔ 998 § 2, 959 § 2). Σε περίπτωση, κατά την οποία, κατά τη διεξαγωγή πλειστηριασμού, έχει κηρυχθεί απεργία των Τραπεζών και οι πιθανοί πλειοδότες αδυνατούν να διαθέτουν τ'απαραίτητα κεφάλαια, ώστε να συμμετάσχουν στην πλειοδοσία, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να εξασφαλισθεί εννοιολογικό στοιχείο του πλειστηριασμού, δηλ. η ακώλυτη δυνατότητα πλειοδοσίας σ'όσους το επιθυμούν<sup>1</sup>, ερωτάται αν δικαιούται ο

---

<sup>1</sup>(\*) Δημοσιεύθηκε στην ΕλΔ 38/1997, σελ. 1465 επ.

- καθ' ου η εκτέλεση - οφειλέτης να ζητήσει με ασφαλιστικά μέτρα την αναβολή διεξαγωγής του πλειστηριασμού, ως προσωρινή ρύθμιση της κατάστασης (ΚΠολΔ 732), μέχρις ότου υπάρξουν οι αναγκαίες αντικειμενικές συνθήκες για την έγκυρη πραγματοποίησή του<sup>2</sup>.

## II. Αναγκαστική εκτέλεση και ασφαλιστικά μέτρα.

Η υπόθεση αυτή εργασίας εισάγει στο γενικότερο πρόβλημα 1) αν νοούνται ασφαλιστικά μέτρα στο πεδίο της αναγκαστικής εκτέλεσης και 2) ποιά είναι η νομική φύση των μορφών προσωρινής προστασίας, τις οποίες προβλέπουν σχετικές διατάξεις του Κώδικα, στα πλαίσια της εκτελεστικής διαδικασίας. Για να δοθεί απάντηση στο ερώτημα αυτό, απαιτείται να προσδιορισθούν εννοιολογικά, οι όροι αναγκαστική εκτέλεση, αφενός και ασφαλιστικά μέτρα, αφετέρου, προκειμένου στη συνέχεια να κριθεί αν οι όροι αυτοί είναι συμβατοί ή όχι.

1. Αναγκαστική εκτέλεση είναι σύνολο κανόνων του δημοσίου (δικονομικού) δικαίου, οι οποίοι ρυθμίζουν τα όργανα, τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία της βίαιης ικανοποίησης των αξιώσεων<sup>3</sup>. Η Πολιτεία, με άλλα λόγια, παρέχει στον νικητή διάδικο την έννομη δυνατότητα να ζητήσει τη συνδρομή υπαλλήλων της

<sup>1</sup> Βλ. Μπρίνια, Αναγκαστική εκτέλεσις, 2η έκδ., § 646 VIII, σελ. 2132-4 και VI, σελ. 2128-9, Ποδηματά, Ζητήματα εφαρμογής των άρθρων 933 και 936 ΚΠολΔ (1991), Κεφ. Α', § II, (B, α'), σελ. 63 στη σημ. Νο 125 in finem. ΕφΚρ 527/1995, αδημ.

<sup>2</sup> Το παράδειγμα αναφέρει ο Καλαβρός, στη μελέτη του «Η παράλειψη παροχής προσωρινής δικαστικής προστασίας στο πλαίσιο της πολιτικής δίκης», στο συλλογικό έργο: Η δραστηριότητα της προσωρινής δικαστικής προστασίας, (1995), σελ. 106, σημ. Νο 47.

<sup>3</sup> Μπέης, Μαθήματα Πολιτικής Δικονομίας, Αναγκαστική Εκτέλεση, (1984), § 1.1., σελ. 9. Ο ίδιος, ΕρμΚΠολΔ, Εισαγωγή, § 16 II 1, σελ. 108. Φραγκίστας-Φαλτσή, Αναγκαστική Εκτέλεση, I, (1978/1986), § 1 II, σελ. 22. Μπρίνιας, όπ.π. (σημ. Νο 1), § 1 (I), σελ. 9. Σταματόπουλος, Διαφορές του ΚΕΔΕ και δικαιοδοσία των Διοικητικών Δικαστηρίων, μετά το ν. 1406/83, Ερευνα 3 (έκδοση ΙΔΜΕ), § 2.2.3., σελ. 408/9. Ο ίδιος, Η δικαστική προστασία του τρίτου στην αναγκαστική εκτέλεση κατά την ΚΠολΔ 936, 1994, § 3 (2.2.), σελ. 37. Βλ. στο ίδιο βιβλίο και τη βιβλιογραφία που παρατίθεται στη σημ. 103 (σελ. 41/2). Για τη γνώμη ότι η διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης είναι δικονομική κατάσταση, βλ. Σταματόπουλο, Η δικαστική προστασία του τρίτου στην αναγκαστική εκτέλεση κατά την ΚΠολΔ 936, σελ. 54 επ. και ιδίως σελ. 59 επ.

(Δικαστικό Επιμελητή και Υπάλληλο του Πλειστηριασμού), προς το σκοπό να επέλθει ικανοποίηση της αξίωσής του. Τα όργανα αυτά της αναγκαστικής εκτέλεσης, είναι υποχρεωμένα να κινηθούν στα πλαίσια δεδομένων προϋποθέσεων και διαδικασιών, για να επιτευχθεί σύννομη πραγματοποίηση του διατακτικού της απόφασης, δια κρατικής επιβολής. Η έννομη σχέση της αναγκαστικής εκτέλεσης, είναι δημοσίου δικαίου και τριμερής. Ειδικότερα, εκδηλώνεται 1) μεταξύ του δανειστή και των οργάνων της εκτέλεσης, τα οποία ενεργούν ως όργανα δημόσιας εξουσίας, 2) μεταξύ του οφειλέτη και των εν λόγω οργάνων τα οποία ενεργούν υπό την προρρηθείσα ιδιότητα και 3) μεταξύ του δανειστή, αφενός και του οφειλέτη, αφετέρου. Η ανωτέρω σχέση απορρέει από τον εκτελεστό τίτλο κι όχι από το ουσιαστικό δίκαιο. Ο δανειστής έχει δημόσια αξίωση απέναντι στην Πολιτεία, να λάβει αυτή, με τ'αρμόδια όργανά της, τα κατάλληλα μέτρα, προς ικανοποίηση της αξίωσής του. Από το άλλο μέρος, ο οφειλέτης έχει δημοσίου δικαίου υποχρέωση ν'ανεχθεί την επέμβαση των αρμοδίων Πολιτειακών Οργάνων στην περιουσία του, με τελικό στόχο την πραγμάτωση της απαίτησης του αντιδίκου του. Πρόκειται για την (σαφώς διαστελλόμενη από την αναγκαστική εκτέλεση) έννοια της εκτελεστότητας, δηλ. την δημοσίου δικαίου έννομη συνέπεια δικαστικών αποφάσεων και εκτελεστών τίτλων<sup>44-55</sup>.

<sup>44</sup> Σταματόπουλος, Η δικαστική προστασία του τρίτου, στην αναγκαστική εκτέλεση, § 3 (2.1.), σελ. 34-36. Μπρίνιας, όπ.π., (σημ. Νο 1), § 1 IV, σελ. 11. Αστ. Γεωργιάδης, Εκτέλεσις και αναγνώρισις αλλοδαπών αποφάσεων, Αρμ. ΚΗ, § III, σελ. 601, όπου και παραπομπές. Μπέης, Μαθήματα ΠολΔ, Αναγκαστική Εκτέλεση, 1977, § 1, σελ. 7. Ο ίδιος, ΕρμΚΠολΔ, Εισαγωγή, § 16 I 1, σελ. 105/6 και II 1, σελ. 108. Ο ίδιος, Εισαγωγή στη δικονομική σκέψη, 3η έκδ., § 3.3.1., σελ. 283. Ο ίδιος, Θεμελιακές έννοιες, § 13.1.2., σελ. 334. Κονδύλης, Το δεδικασμένον κατά τον ΚΠολΔ, 1983, § 14 III 1, σελ. 156 σημ. 41. Δημητρίου, Η δικαστική αναστολή της αναγκαστικής εκτελέσεως, 1993, § 2 III σελ. 40 σημ. Νο 20. Φαλτσή, Η αρχή της αναλογικότητας στην αναγκαστική εκτέλεση, ΕλΔ 32, § III 1, σελ. 284/5. ΜΠρΑθ 14626/1989 Δ. 22, 520 με σημ. Καμενόπουλου και Σταματόπουλου.

<sup>55</sup> Επισημαίνεται πάντως η άποψη της νομολογίας, ότι η πραγματοποίηση της απαίτησεως του δανειστή, με την αναγκαστική εκτέλεση του σχετικού εκτελεστού τίτλου, αποτελεί άσκηση ουσιαστικού δικαιώματος (βλ. ΟλομΑΠ 448/1984 ΝοΒ 33, 60. ΑΠ 431/1981 ΝοΒ 30, 413 = Δ. 12, 497 με σημ. Κλαμαρή. ΑΠ 110/1982 ΝοΒ 30, 1258 και ΕΕΝ 50, 38. ΑΠ 1314/1982 ΕλΔ 24, 413. ΑΠ 152/1989 ΕλΔ 31, 1424. ΑΠ 1096/1988 ΕλΔ 31, 70. ΕφΑθ 5061/1983 ΝοΒ 31, 1389. ΕφΑθ 1286/1982 ΕλΔ 24, 1022 με σημ. Μπλάτσιου, όπου και παράθεση της σχετικής βιβλιογραφίας. ΕφΑθ 9891/1981

Κατά τη διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης δεν υφίσταται, εξ ορισμού, πεδίο ενασχόλησης ή (δικαστικής) κρίσης περί της ισχύος ή μη ιδιωτικού δικαιώματος. Το δικαίωμα αυτό έχει κριθεί κατά τη διαγνωστική δίκη, η δε αναγκαστική εκτέλεση έχει οργανική και λειτουργική αυτοτέλεια απέναντι στη διαγνωστική δίκη<sup>6</sup>. Πράγματι, με την έκδοση της (τελεσίδικης ή αμετάκλητης) δικαστικής απόφασης επί του αντικειμένου της διαγνωστικής δίκης, δηλ. επί της επίδικης έννομης συνέπειας, περατώνεται η εξουσία του Δικαστηρίου προς επέμβαση στη σφαίρα των εννόμων αγαθών των διαδίκων. Εντεύθεν, υφίσταται δικαιοδοσία άλλων Πολιτειακών Οργάνων, προκειμένου να ουσιοποιηθεί ο εκτελεστός τίτλος, τον οποίο παρήγαγε η διαγνωστική δίκη. Κατά τη σχετική, επομένως, διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσεως του εκτελεστού τίτλου, δεν νοείται ενασχόληση του Δικαστηρίου με την διαγνωσθείσα αξίωση<sup>7</sup>.

2. Από το άλλο μέρος, είναι σήμερα γενικώς παραδεκτό, πως η διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων οφείλει την ύπαρξή της στην εγγενή αδυναμία της διαγνωστικής δίκης να προβεί σε άμεση επίλυση της επίδικης διαφοράς. Βασικό εννοιολογικό γνώρισμα των ασφαλιστικών μέτρων είναι η τελολογική σύνδεσή τους τόσο με τη διαγνωστική δίκη, όσο και με το εριζόμενο δικαίωμα, το οποίο προστατεύουν προσωρινά<sup>8</sup>. Τούτο σημαίνει πως βασική προϋπόθεση, προκειμένου

---

NoB 30, 1479. ΕφΠειρ 1252/1987 ΕλΔ 29, 743. ΕφΑθ 22755/1980 NoB 30, 934. ΕφΑθ 5040/ 1987 ΕλΔ 29, 1679. ΕφΑθ 5235/1985 ΕλΔ 26, 1349.

<sup>6</sup> Φαλτσή, όπ.π., (σημ. Νο 4), § III 2, σελ. 285 και 3, σελ. 285 επ. Μπέης, ΕρμΚΠολΔ, άρθρο 565, § 3.1., σελ. 2352 και άρθρο 682, § 2.4., σελ. 25. Ο ίδιος, Αι διαδικασίες ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου, II, § 4 (I, 1), σελ. 260 επ.

<sup>7</sup> Για το αντικείμενο της πολιτικής δίκης, βλ. τελευταία Μπέη, Δ. 21, 3 επ. Βλ. και Καλαβρό, Το αντικείμενο της πολιτικής δίκης, (τ. Α', Β'). ΕφΝαυπλ 641/1995, αδημ.

<sup>8</sup> Βερβεσός, Ουσιώδη δικονομικά ζητήματα της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων, Δ. 2, § I, 2, σελ. 531 και 3, σελ. 533, 558. Κεραμείς / Πολυζωγόπουλος. Τα ασφαλιστικά μέτρα στο Ελληνικό αστικό δικονομικό δίκαιο, στο συλλογικό έργο «Η δραστηριότητα της δικαιοσύνης», (Έκδοση ΙΔΜΕ), § 1, σελ. 243 και § 2, σελ. 246. Μπέης, ΕρμΚΠολΔ, Πέμπτο βιβλίο, § 1.1., σελ. 3/4 και § 3.4., σελ. 6. Ο ίδιος, Έννοια και χαρακτήρ των ασφαλιστικών μέτρων, Δ. 1 σελ. 390. Ο ίδιος, Τα όρια της προσωρινής δικαστικής προστασίας, (1980), σελ. 9 επ. Ο ίδιος, Η προσαρμογή του ασφαλιστικού μέτρου στη φύση του ασφαλιστέου δικαιώματος, στο συλλογικό έργο «Η δραστηριότητα της προσωρινής δικαστικής προστασίας», (1995), § 2.1., σελ. 142. Ο ίδιος, Εισαγωγή στη δικονομική σκέψη, 3η έκδοση, § 23, σελ.

να διαταχθεί ασφαλιστικό μέτρο, είναι η ύπαρξη ασφαλιστέου δικαιώματος, νόμω και ουσιαστικώς βασίμου<sup>9</sup>9-1010. Οπότε, οδηγούμεθα, αντιστρόφως, στην παραδοχή, πως σε περιπτώσεις, κατά τις οποίες το ασφαλιστέο δικαίωμα, είτε κρίνεται νόμω αβάσιμο, είτε πιθανολογείται ως ουσιαστικώς αβάσιμο, ασφαλιστικά μέτρα δεν χορηγούνται.

3. Λέχθηκε ανωτέρω, ότι στη διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης, στάδιο κρίσης του ουσιαστικού δικαιώματος δεν υπάρχει. Συνεπώς προς την παραδοχή αυτή, είναι και η θέση ότι στην εν λόγω διαδικασία, δεν υφίσταται έδαφος χορήγησης ασφαλιστικού μέτρου<sup>11</sup>11.

### III. Προληπτική δικαστική προστασία και ασφαλιστικά μέτρα.

1. Προληπτική δικαστική προστασία αφενός και ασφαλιστικά μέτρα αφετέρου είναι έννοιες σημασιολογικώς διαφορετικές: Ασφαλιστικά μέτρα, κατά τα προδιαληφθέντα, είναι αποκλειστικά εκείνα, τα οποία 1) είναι τελολογικώς συνδεδεμένα με τη διαγνωστική δίκη, αλλά και το ασφαλιστέο δικαίωμα, 2) είναι δεκτικά ανάκλησης και 3) παρέχονται προ ή κατά τη διάρκεια της διαγνωστικής δίκης

342 επ. ΜΠρΑθ 5112/1988 Δ. 20, 589. ΜΠρΑγρ 91/1986 Δ. 17, 245. ΜΠρΑθ 6051/1974 ΝοΒ 22, 838. ΜΠρΑθ 1487/1971 ΝοΒ 19, 496.

<sup>9</sup>9 Μπέης, Η προσαρμογή του ασφαλιστικού μέτρου στη φύση του ασφαλιστέου δικαιώματος, όπ.π. (σημ. Νο 8), § 4.2.1., σελ. 152. Ο ίδιος, ΕρμΚΠολΔ, άρθρο 682, § 6.1.2., σελ. 32 και άρθρο 731 § 5 (β), σελ. 793. Βερβεσός, όπ.π., (σημ. Νο 8), § ΙΑ, σελ. 558. Τζίφρας, Ασφαλιστικά μέτρα, (1985), σελ. 11/12. Κεραμεύς/Πολυζωγόπουλος, όπ.π. (σημ. Νο 8), Ι, § 3.2.1., σελ. 255. Παναγόπουλος, Πιθανολόγηση του ασφαλιστέου δικαιώματος και στάθμιση συμφερόντων, ως προϋποθέσεις για την παροχή προσωρινής δικαστικής προστασίας, Δ. 15, § 1.1., σελ. 449. Από τη σχετική νομολογία, βλ. ενδεικτικά: ΜΠρΚορ 719/1995 ΕλΔ 37, 451. ΜΠρΧαλκίδας 336/1992 ΕλΔ 33, 1513. ΜΠρΧαλκίδας 247/1991 ΕλΔ 33, 1511. ΜΠρΑρτας 741/1990 ΕλΔ 33, 210. ΜΠρΑθ 15611/1989 Δ. 21, 874. ΜΠρΑθ 16255/1989 ΕλΔ 31, 1546. ΜΠρΑθ 15045/1989 Δ. 21, 147 και 229. ΜΠρΑθ 16989/1988 Δ. 21, 679. ΜΠρΑθ 10495/1982 Δ. 14, 48.

<sup>10</sup>10 Κριτική της παραδοχής αυτής βλ. στον Καργάδο, Ασφαλιστικά μέτρα και ουσιαστικόν δίκαιον, (1986). Βλ. επίσης: Παναγόπουλο, όπ.π., (σημ. Νο 9). Γεωργίου, Προβλήματα στην προσωρινή δικαστική προστασία των αξιώσεων συμμετοχής στα συζυγικά αποκτήματα, ΕλΔ 37, § ΙΙΙ, σελ. 275 επ.

<sup>11</sup>11 Βλ. Μπέη, Σχόλιο, Δ. 1, σελ. 286/7.

. δεν παρέχονται, δηλ. μετά τον τερματισμό της<sup>12</sup>12. Από το άλλο μέρος, η προληπτική δικαστική προστασία συνίσταται στη λήψη ρυθμιστικών μέτρων, τα οποία, (αντιθέτως προς τ' ασφαλιστικά), 1) δεν εξαρτώνται από ουσιαστικό δικαίωμα, 2) δεν είναι δεικτικά ανάκλησης υπό τους όρους των ΚΠολΔ 696-698 και 3) παρέχονται και μετά τον τερματισμό της διαγνωστικής δίκης<sup>13</sup>13.

2. Μορφές προληπτικής δικαστικής προστασίας απαντώνται και στη διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης.

Ειδικότερα, προβλέπεται 1) ο θεσμός της προσωρινής εκτελεστότητας των οριστικών αποφάσεων (ΚΠολΔ 907 επ.), 2) η δικαστική αναστολή της εκτέλεσης των προσωρινώς εκτελεστών αποφάσεων λόγω ασκήσεως εφέσεως (ΚΠολΔ 912, 913), 3) η δικαστική αναστολή της προόδου της αναγκαστικής εκτέλεσης λόγω ασκήσεως ανακοπής (ΚΠολΔ 938), 4) η δικαστική αναστολή της διαδικασίας του πλειστηριασμού (ΚΠολΔ 1000), 5) η αναστολή της εκτέλεσης των ασφαλιστικών μέτρων της προσημείωσης και της συντηρητικής κατάσχεσης, τα οποία έχουν επιβληθεί βάσει Διαταγής Πληρωμής (ΚΠολΔ 724 § 2), 6) η αναστολή της εκτέλεσης πρωτόδικης απόφασης επί ασφαλιστικών μέτρων νομής ή κατοχής, λόγω ασκήσεως εφέσεως (ΚΠολΔ 734 § 4), 7) η αναστολή εκτέλεσης της απόφασης επί επαναφοράς των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση (ΚΠολΔ 157), 8) η αναστολή εκτέλεσης ανύπαρκτης απόφασης (ΚΠολΔ 314), 9) η αναστολή εκτέλεσης απόφασης που προσβάλλεται με αναψηλάφηση (ΚΠολΔ 546 § 2), 10) η αναστολή εκτέλεσης της απόφασης που προσβάλλεται με αναίρεση (ΚΠολΔ 565 § 2), 11) η αναστολή εκτέλεσης απόφασης που προσβάλλεται με τριτανακοπή (ΚΠολΔ 589), 12) η αναστολή εκτέλεσης της διαταγής πληρωμής λόγω ασκήσεως ανακοπής (ΚΠολΔ 632 § 2) και 13) η αναστολή εκτέλεσης της διαιτητικής απόφασης, λόγω ασκήσεως ακυρωτικής αγωγής (ΚΠολΔ 899 § 4).

3. Ενόψει της προπαρατεθείσας εννοιολογικής οριοθέτησεως, της προληπτικής δικαστικής προστασίας, αφενός και των ασφαλιστικών μέτρων, αφετέρου, προκύπτει ότι όλες οι ανωτέρω περιπτώσεις συνιστούν, εκδήλως, μέτρα προληπτικής δικαστικής προστασίας (κι όχι ασφαλιστικά μέτρα).

<sup>12</sup>12 Μπέης, ΕρμΚΠολΔ, άρθρο 682, § 2.4., σελ. 25. *Ο ίδιος*, Εννοια και χαρακτήρ των ασφαλιστικών μέτρων, Δ. 1, σελ. 390.

<sup>13</sup>13 Βλ. Μπέη, Σχόλιο, Δ. 1, σελ. 286/7. Βερβεσό, όπ.π. (σημ. Νο 8), υποσημ. Νο 17, σελ. 534.

Συγκεκριμένα :

Α) Με την προσωρινή εκτελεστότητα σκοπείται ν' αποτραπεί ο κίνδυνος να ματαιωθεί εν όλω ή εν μέρει η ικανοποίηση της προς εκτέλεση (διαγνωσθείσας ήδη) αξιώσεως του δανειστή μέχρι την επέλευση της τελεσιδικίας ή να μην επέλθει ζημία του δανειστή από την επιβράδυνση της εκτέλεσης<sup>14</sup>14, ενώ με τ' ασφαλιστικά μέτρα επιδιώκεται η εξασφάλιση της ικανοποίησης ενός δικαιώματος, το οποίο δεν έχει ακόμη δικαστικώς διαγνωσθεί<sup>15</sup>15. Εξάλλου, η προσωρινή εκτέλεση δεν είναι τελολογικώς συνδεδεμένη με διαγνωστική δίκη, παρά με τη διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης<sup>16</sup>16. Περαιτέρω, η προσωρινώς εκτελεστή απόφαση δεν ανακαλείται, ως μη ασφαλιστικό μέτρο, με τις προϋποθέσεις των ΚΠολΔ 696-698, παρά αναστέλλεται η εκτέλεσή της, κατά τις ΚΠολΔ 912, 913. Σημειώνεται εδώ, πως ο όρος "προσωρινή εκτέλεση" δεν σημαίνει και ότι πράγματι πρόκειται για προσωρινή ρύθμιση, ώστε να θεωρηθεί ασφαλιστικό μέτρο. Η αναγκαστική εκτέλεση, η οποία θα πραγματοποιηθεί βάσει αυτής, διαφέρει από την οριστική εκτέλεση, μόνον κατά το ότι υφίσταται πιθανότητα ενδεχομένης ανατροπής της<sup>17</sup>17.

Β) Ούτε η αναστολή της εκτέλεσης προσωρινώς εκτελεστών αποφάσεων είναι ασφαλιστικό μέτρο. Διότι δεν συγκεντρώνει τ' ανωτέρω εκτεθέντα ουσιώδη χαρακτηριστικά γνωρίσματα των ασφαλιστικών μέτρων. Ειδικότερα, 1) δεν διατάσσεται, προς το σκοπό να εξασφαλισθεί το διαγνωσθέν ουσιαστικό δικαίωμα, παρά προκειμένου να μην επιχειρηθεί αναγκαστική εκτέλεση της προσωρινώς εκτελεστής οριστικής δικαστικής απόφασης, η οποία πιθανολογείται ότι θα εξαφανισθεί, είτε λόγω ευδοκίμησης της ανακοπής ερημοδικίας, είτε λόγω παραδοχής της έφεσης<sup>18</sup>18 και 2) δεν είναι δεκτική ανάκλησης, υπό τους όρους των ΚΠολΔ 696-698, παρά υπό τους όρους της ΚΠολΔ 913 § 2.

<sup>14</sup>14 Φραγκίστας / Φαλτσή, όπ.π. (σημ. Νο 3), § 16 II, σελ. 54.

<sup>15</sup>15 Μπρίνιας, όπ.π., (σημ. Νο 1), § 47 IV, σελ. 131/2.

<sup>16</sup>16 Μπέης, Σχόλια, Δ. 1, 286/7 και σελ. 490. Ο ίδιος, ΕρμΚΠολΔ, Πέμπτο Βιβλίο, Εισαγωγή, § 6.3, σελ. 12. Βερβεσός, όπ.π. (σημ. Νο 8), § I, 4 σελ. 534, στο κείμενο και στη σημ. Νο 17. Ο ίδιος, Δ. 1, 258.

<sup>17</sup>17 Φραγκίστας / Φαλτσή, όπ.π. (σημ. Νο 3), § 16 I 2, σελ. 53. Μπρίνιας, όπ.π. (σημ. Νο 1), § 47 I, σελ. 130.

<sup>18</sup>18 Μπρίνιας, όπ.π. (σημ. Νο 1) § 62 I, σελ. 169 επ.

Γ) Περαιτέρω, για τους ίδιους λόγους, δεν είναι ασφαλιστικό μέτρο, ούτε και η δικαστική αναστολή της διαδικασίας του πλειστηριασμού (ΚΠολΔ 1000)<sup>19</sup>18α. Αποτελεί, αντιθέτως, ρυθμιστικό μέτρο της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης, προς προληπτική δικαστική προστασία των περιουσιακών δικαιών του καθ' ου η εκτέλεση<sup>20</sup>19. Πράγματι, με την δίκη περί αναστολής του πλειστηριασμού σκοπείται η διενέργεια του πλειστηριασμού σε πλέον εύθετο χρόνο ή η παροχή ευχέρειας στον οφειλέτη, προκειμένου αυτός να ικανοποιήσει τους δανειστές του<sup>21</sup>20. Η εν λόγω αναστολή δεν εξαρτάται τελολογικώς από διαγνωστική δίκη, ούτε από οποιουδήποτε είδους δικαίωμα του οφειλέτη<sup>22</sup>21, ώστε να χαρακτηριστεί ασφαλιστικό μέτρο. Προϋποθέτει, αντιθέτως, εκκρεμή διαδικασία πλειστηριασμού, κατά τη διάρκεια της οποίας παρεμβαίνει διορθωτικώς το Δικαστήριο<sup>23</sup>22, προκειμένου – κατά την κορύφωση της αντιδικίας μεταξύ επισπεύδοντος, αφενός και του καθ' ου, αφετέρου – να δοθεί στον τελευταίο η ύστατη ευκαιρία να επιτύχει τη διάσωση των κατεσχημένων από τον πλειστηριασμό ή και την αναγκαστική απαλλοτρίωσή τους σε τιμή ασύμφορη<sup>24</sup>23.

Εν προκειμένω, θα πρέπει να γίνει ειδικά λόγος για την έννοια των ρυθμιστικών μέτρων κατά τη διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης. Ο Κώδικας, υιοθετώντας το σύστημα της διεξαγωγής της εκτέλεσης από δημόσια όργανα, παρέχει στον καθ' ου η εκτέλεση το δικαίωμα να προσβάλει, με ανακοπή, κάθε διαδικαστική πράξη, η οποία έχει διενεργηθεί, χωρίς να τηρηθούν οι σχετικές προϋποθέσεις, που καθορίζει η

<sup>19</sup>18α *Φραγκίστας / Φαλτσή*, όπ.π. (σημ. Νο 3), § 60 IV, σελ. 231. *Βερβεσός*, Δ. 1, 87. *Μπέης*, Αι διαδικασίαι, II, σελ. 381, 385, 387. *Μπρίνιας*, όπ.π. (σημ. Νο 1), § 556, σελ. 1732. *Τζίφρας*, Δ. 2, 646. *Καμπουράκη*, Ενημ. Σημ., Αρμ. ΚΖ, 814.

<sup>20</sup>19 *Μπρίνιας*, όπ.π., (σημ. Νο 1), § 556 V, σελ. 1732 και § 559 II (ε'), σελ. 1744. *Φραγκίστας/Φαλτσή*, όπ.π., (σημ. Νο 3) § 60 IV, σελ. 231. *Βερβεσός*, Δ. 1, 89. *Μπέης*, Αι διαδικασίαι, II, σελ. 384, 387/8. *Ο ίδιος*, σημ. ΝοΒ 17, 249. *Τζίφρας*, Δ. 2, 646. *Ο ίδιος*, Ασφαλιστικά μέτρα, (1985), Κεφ. Θ', Α VII 5, σελ. 509.

<sup>21</sup>20 *Μπρίνιας*, όπ.π., (σημ. Νο 1), § 556 II, σελ. 1729. *Φραγκίστας/Φαλτσή*, όπ.π. (σημ. Νο 3), § 60 I και II, σελ. 225 επ. *Τζίφρας*, όπ.π. (σημ. Νο 19), Κεφ. Θ', § Α VII 1, σελ. 506.

<sup>22</sup>21 Βλ. *Φραγκίστας/Φαλτσή*, όπ.π. (σημ. Νο 3), § 60 I, σελ. 225-6 και στην υποσημ. Νο 4.

<sup>23</sup>22 *Μπρίνιας*, όπ.π., (σημ. Νο 1), § 557 V, σελ. 1732 και § 559 IV, σελ. 1746.

<sup>24</sup>23 *Φραγκίστας/Φαλτσή*, όπ.π. (σημ. Νο 3), § 60 I, σελ. 225. *Μπρίνιας*, όπ.π. (σημ. Νο 1), § 150, σελ. 396-7.



αντίστοιχη διάταξη του ΚΠολΔ. Οπότε επεμβαίνει κατασταλτικά το Δικαστήριο, προκειμένου να επιλυθούν οι σχετικώς αναφυόμενες ακυρότητες. Δηλαδή, στη διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης, η επέμβαση του Δικαστηρίου προκαλείται, κατά κανόνα, δευτερογενώς. Κατ'εξάιρεση, όμως, ο Κώδικας παρέχει στο Δικαστήριο εξουσία να παρεμβαίνει προληπτικά και να ρυθμίζει ορισμένες από τις διαδικαστικές πράξεις της αναγκαστικής εκτέλεσης ή την πορεία της διαδικασίας της. Η παρέμβαση αυτή του Δικαστηρίου δεν επιλύει διαφορά. Απλώς λαμβάνονται ορισμένα μέτρα – τα ρυθμιστικά μέτρα -, με τα οποία είτε επιταχύνεται η διαδικασία είτε αποφεύγονται ενδεχόμενες ακυρότητες<sup>25</sup>24.

Τέλος, η δικαστική αναστολή της διαδικασίας του πλειστηριασμού, - εν αντιθέσει προς την απόφαση η οποία διατάσσει ασφαλιστικά μέτρα – ενέχει οριστικότητα. Δεν ενέχει το σπέρμα της ανάκλησης. Διατάσσεται για να διακόψει την περαιτέρω διαδικασία του πλειστηριασμού και προορίζεται να λειτουργήσει για ολόκληρο το χρονικό διάστημα, το οποίο καθόρισε το Δικαστήριο. Συνεπώς, η εγγενής δυνατότητα ανάκλησης, η οποία χαρακτηρίζει τ'ασφαλιστικά μέτρα, δεν ισχύει στην εν λόγω δικαστική αναστολή<sup>26</sup>25. Κατά γενικό κανόνα, όταν ο νόμος παραπέμπει, για την εκδίκαση ενός ενδίκου – υπό ευρεία έννοια – μέσου, σε άλλες διατάξεις, προκειμένου να εφαρμοσθούν αναλόγως, νοείται ότι η καθιερουμένη ανάλογος εφαρμογή θα είναι η κατάλληλη, προκειμένου να μην εφαρμοσθούν διατάξεις οι οποίες δεν συνάδουν<sup>27</sup>26.

Επομένως, οι διατάξεις του ΚΠολΔ, που διέπουν τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, εφαρμόζονται και στη διαδικασία αναστολής του πλειστηριασμού, μόνον εφόσον συνάδουν προς τη φύση της αναστολής<sup>28</sup>27. Γιαυτό και, κατά την άποψή μας,

<sup>25</sup>24 Μπρίνιας, όπ.π.(σημ. Νο 1), § 150, σελ. 396-7.

<sup>26</sup>25 Βλ. όμως Φραγκίστα/Φαλτσή, όπ.π. (σημ. Νο 3), § 60 IV, σελ. 231/2. Μπρίνιας, όπ.π., (σημ. Νο 1), § 559, σελ. 1747. Τζίφρα, Δ. 2, 647.

<sup>27</sup>26 Για την ανάλογη εφαρμογή, βλ. Μπαλή, ΓενΑ, 1961, § 9, σελ. 26. Σημαντήρα, ΓενΑ, 1980, Νο 177. Μπέη, ΕρμΚΠολΔ, Πέμπτο Βιβλίο, § 9.1., σελ. 19-20.

<sup>28</sup>27 Πρβλ. σε ανάλογες περιπτώσεις: ΜΠρΧαλκίδας 734/1991 αδημ. ΜΠρΧαλκίδας 329/1993 αδημ. ΜΠρΧαλκίδας 736/1993 αδημ. ΜΠρΠειρ 2756/1989 Δ. 21, 421. ΜΠρΠειρ 133/1989 Δ. 20, 592. ΜΠρΑθ 2605/1986 ΕλΔ 27, 380. ΜΠρΤρ 125/1979 Αρμ. ΛΔ. 649.

οι διατάξεις που ρυθμίζουν τη δυνατότητα ανάκλησης της απόφασης ασφαλιστικών μέτρων, είναι ανεφάρμοστες στη διαδικασία της αναστολής πλειστηριασμού.

Δ) Χαρακτηριστικά γνωρίσματα ασφαλιστικών μέτρων, δεν έχουν ούτε 1) η αναστολή της εκτέλεσης των ασφαλιστικών μέτρων της προσημείωσης και της συντηρητικής κατάσχεσης, τα οποία έχουν επιβληθεί βάσει Διαταγής Πληρωμής, ούτε 2) η αναστολή εκτέλεσης της απόφασης, επί επαναφοράς των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση. Στην πρώτη περίπτωση, διότι η εν λόγω αναστολή δεν εξαρτάται από διαγνωστική δίκη, ούτε και υφίσταται ασφαλιστέα αξίωση. Ασφαλιστέα αξίωση δεν υφίσταται, ούτε και στη δεύτερη περίπτωση. Δεν αποτελούν, συνεπώς, οι ανωτέρω αιτήσεις παροχής έννομης προστασίας, ασφαλιστικά μέτρα, (υπό την έννοια της ΚΠολΔ 682), παρά δικαστική οριστική προστασία, η οποία παρέχεται προληπτικά.

Ε) Αναστολές της εκτέλεσης λόγω άσκησης ανακοπής ή ενδίκων μέσων.

1. Θα πρέπει, κατά πρώτο λόγο, να γίνει η ακόλουθη διάκριση:

Στις αναστολές εκτέλεσης λόγω ασκήσεως ενδίκων μέσων, αναστέλλεται η εκτελεστότητα, δηλ. – κατά τα προειρημένα – η έννομη δυνατότητα να διεξαχθεί αναγκαστική εκτέλεση επί τη βάσει συγκεκριμένου εκτελεστού τίτλου. Αντιθέτως, στην αναστολή εκτέλεσης λόγω ασκήσεως ανακοπών, αναστέλλεται η διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης<sup>29</sup>28.

2. Σχετικώς με τη νομική φύση της αναστολής εκτέλεσης, λόγω ασκήσεως ανακοπής, έχουν διατυπωθεί οι ακόλουθες γνώμες:

(α) Το Δικαστήριο, δικαιούται να διατάξει, ως πρόσφορο ασφαλιστικό μέτρο, ο,τιδήποτε ενδείκνυται από τις περιστάσεις (ΚΠολΔ 732). Στη διαγνωστική δίκη της ανακοπής κατά της αναγκαστικής εκτέλεσης, επιδιώκεται η έκδοση διαπλαστικής απόφασης, επί του (διαπλαστικού) δικαιώματος προς ακύρωση της ανακοπτόμενης διαδικαστικής πράξης της εκτελεστικής διαδικασίας. Μέχρι να εκδοθεί η απόφαση αυτή, υπάρχει κίνδυνος να επέλθει ανεπανόρθωτη βλάβη στον ανακόπτοντα. Οπότε,

<sup>29</sup>28 Μπέης, ΕρμΚΠολΔ, άρθρο 565, § 3.1., σελ. 2352 και άρθρο 546 II, σελ. 2054. *Ο ίδιος*, Η έννοια, η λειτουργία και η φύσις της δικαστικής αποφάσεως, 1972, § 2 III 4, σελ. 118. *Ο ίδιος*, Μαθήματα Πολιτικής Δικονομίας, Αναγκαστική Εκτέλεση, 1977, § 11, σελ. 54/5. Βλ. επίσης: Μπρίνια, όπ.π. (σημ. Νο 1). Εισαγωγή, § IV και άρθρο 912 § 60.

διατάσσεται η δικαστική αναστολή της εκτέλεσης, ως ενδεικνυόμενο από τις περιστάσεις ασφαλιστικό μέτρο, τελολογικώς παρεπόμενο της διαληφθείσας διαγνωστικής δίκης<sup>30</sup>29.

(β) Η δικαστική αναστολή της αναγκαστικής εκτέλεσης δεν είναι ασφαλιστικό μέτρο. Διότι το μέτρο αυτό είναι τελολογικό παρεπόμενο της κύριας (= της διαγνωστικής) δίκης, ως προς το ασφαλιστέο δικαίωμα. Ομως, η εν λόγω αναστολή δεν αφορά το αντικείμενο της κύριας αγωγής, αφού αυτό έχει – τελεσιδίκως – διαγνωσθεί. Συνεπώς, αφού δεν υφίσταται ασφαλιστέο δικαίωμα, δεν γίνεται εξ ορισμού λόγος για ασφαλιστικό μέτρο. Η δικαστική αναστολή, επομένως, είναι ρυθμιστικό μέτρο<sup>31</sup>30.

(γ) Η αναστολή της εκτέλεσης είναι ρυθμιστικό μέτρο, το οποίο προσομοιάζει με τ'ασφαλιστικά μέτρα, διότι, ακριβώς όπως και τα τελευταία, αποτελεί προκαθεστηκυία έννομη προστασία, μέχρι να κριθεί τελεσιδίκως ο ισχυρισμός (δια της ανακοπής) ασκούμενος, περί ακυρότητας της διαδικαστικής πράξης της εκτέλεσης<sup>32</sup>31.

(δ) Η αναστολή της αναγκαστικής εκτέλεσης δεν είναι εν στενή εννοία ασφαλιστικό μέτρο, διότι ελλείπει ο τελολογικός σύνδεσμός της με τη διαγνωστική δίκη για την κύρια αξίωση. Ομως είναι ασφαλιστικό μέτρο υπό ευρεία έννοια, διότι είναι ένα προσωρινό μέτρο, το οποίο συνδέεται με τη διαγνωστική δίκη επί της

---

<sup>30</sup>29 Μπέης, ΕρμΚΠολΔ, άρθρο 565, § 3.1., σελ. 2352/3 και άρθρο 585, § 5.2.2. *Ο ίδιος*, Σχόλιο, Δ. 8, 815. *Ο ίδιος*, Σχόλιο, Δ. 13, 357. *Ο ίδιος*, Τα όρια της προσωρινής δικαστικής προστασίας, σελ. 121. Καργάδος, Το πρόβλημα των διαπλαστικών αγωγών και αποφάσεων, § 232, σελ. 208. Ηλιακόπουλος, Σχόλιο, ΕλΔ 28, 355. Μπρίνιας, Αναγκαστική εκτέλεσις, 1η έκδ., § 191, σελ. 379. ΠΠρΘεσ 1490/1980 Δ. 14, 42 με σημ. Παναγόπουλου. ΜΠρΑθ 18729/1986 Δ. 18, 143 με σημ.

<sup>31</sup>30 Βερβεσός, Ουσιώδη δικονομικά ζητήματα της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων, Δ. 2, § 1 (4), σελ. 534 στο κείμενο και σημ. 18. Μπρίνιας, Αναγκαστική Εκτέλεσις, 2η έκδοση, § 62, σελ. 169 και § 190, σελ. 539/40. Μητσόπουλος, Η φύσις του «σημειώματος» περί αναστολής, Αρμ. 1989, σελ. 431, 433. Καμενόπουλος, Σχόλιο, ΕΕΝ 1974, 121. ΕφΘεσ 2333/1989 Αρμ. 43, 900. ΕφΑθ 4206/1987 ΕλΔ 29, 1218. ΜΠρΑθ 5112/1988 Δ. 1989, 589.

<sup>32</sup>31 Βλαστός, Σχόλιο, Δ. 6, 383-5. Βλ. και Γιαννούλη, Σχόλιο, Δ. 13, 354/5, στην § 2. Οι ΜΠρΑθ 6672/1987 (Δ. 20, 97) και 1892/1982 (Δ. 13, 521), αρκούνται στο ν'αναφέρουν (χωρίς δογματική θεμελίωση), ότι η αναστολή προσομοιάζει (χωρίς να είναι) με ασφαλιστικό μέτρο.

ανακοπής, παρέχεται δε υπό την προϋπόθεση ότι υφίσταται κίνδυνος βλάβης του αιτούντος από την επίσπευση ή τη συνέχιση της αναγκαστικής εκτέλεσης<sup>3332</sup>.

(ε) Η αναστολή της εκτέλεσης δεν είναι ασφαλιστικό μέτρο, αφού έχει διαφορετικό σκοπό, διαφορετική λειτουργία και διαφορετική υφή από αυτό<sup>3433</sup>. Τούτο – αντιστοίχως – διότι 1) το δικονομικό δικαίωμα της ανακοπής, δεν είναι δικαίωμα με τη στενή έννοια του όρου (και, συνεπώς, η – αντίστοιχη – αναστολή εκτέλεσης δεν σκοπεύει στην προσωρινή προστασία κανενός δικαιώματος, ώστε να είναι ασφαλιστικό μέτρο)<sup>3534</sup>, 2) η λειτουργία της αναστολής είναι διαφορετική από αυτή των ασφαλιστικών μέτρων (αφού δεν ασφαλίζει δικαίωμα – όπως τ'ασφαλιστικά μέτρα – παρά καθιστά αδύνατη την επίσπευση της αναγκαστικής εκτέλεσης)<sup>3635</sup> και 3) η προστασία δια της αναστολής ενέχει, (κατ'αντίθεση προς την προστασία δια των ασφαλιστικών μέτρων η οποία έχει – εξ ορισμού – προσωρινή ισχύ), οριστικότητα<sup>3736</sup>. Η αναστολή εκτέλεσης είναι, κατά τη γνώμη αυτή, μορφή οριστικής προληπτικής δικαστικής προστασίας<sup>3837</sup>.

(στ) Η αναστολή της αναγκαστικής εκτέλεσης αποτελεί, σε τελευταία ανάλυση, μορφή δευτερογενούς προσωρινής ένδικης προστασίας, με συγγενή και ισοδύναμη, προς εκείνη των ασφαλιστικών μέτρων, λειτουργική αποστολή<sup>3937α</sup>.

3. Εφόσον, όπως ήδη λέχθηκε, κρίσιμο ζήτημα, προκειμένου να θεωρηθεί συγκεκριμένο είδος προσωρινής δικαστικής προστασίας, ως ασφαλιστικό μέτρο, είναι το αν εξασφαλίζεται ή όχι, δι'αυτού, δικαίωμα, παρέπεται αναγκαίως και ότι προκειμένου να κριθεί αν η αναστολή της εκτέλεσης λόγω ασκήσεως ανακοπής, είναι

<sup>3332</sup> Μαντζουράνη, Σχόλιο, Δ. 22, 167 επ. (168/9).

<sup>3433</sup> Δημητρίου, όπ.π. (σημ. Νο 4), § 4 II, σελ. 77/8. Καλαβρός, Η παράλειψη παροχής προσωρινής δικαστικής προστασίας στο πλαίσιο της πολιτικής δίκης, στο συλλογικό έργο «Η δραστηριότητα της προσωρινής δικαστικής προστασίας», § III 1 (γ), σημ. 37, σελ. 102.

<sup>3534</sup> Δημητρίου, όπ.π. (σημ. 4), § 4, σελ. 62-65.

<sup>3635</sup> Δημητρίου, όπ.π. (σημ. 4), § 4, σελ. 65-66.

<sup>3736</sup> Δημητρίου, όπ.π. (σημ. 4), § 4, σελ. 67-71.

<sup>3837</sup> Δημητρίου, όπ.π. (σημ. 4), § 4, σελ. 77/78.

<sup>3937α</sup> Νίκας, Το παραδεκτό της αιτήσεως αναστολής εκτελέσεως, ενώπιον του Δευτεροβαθμίου Δικαστηρίου (Αρμ. 1995, § III, σελ. 554).

ή όχι ασφαλιστικό μέτρο, είναι απαραίτητο ν'αποσαφηνισθεί προηγουμένως 1) η νομική φύση της ανακοπής κατά της εκτέλεσης, αν δηλ. αυτή συνιστά ή όχι δικαίωμα και, σε καταφατική παραδοχή, 2) αν, δια της αναστολής εκτελέσεως, ασφαλίζεται πράγματι το δικαίωμα αυτό.

3.1. Πολλοί συγγραφείς, χαρακτηρίζουν την ανακοπή κατά της εκτέλεσης, ως δημοσίου δικαίου δικονομικό διαπλαστικό δικαίωμα, προς ακύρωση του ανακοπτομένου εκτελεστού τίτλου<sup>4038</sup>.

3.1.1. Ως δικαίωμα, ορίζεται η εξουσία την οποία απονέμει το δίκαιο για την ικανοποίηση εννόμου συμφέροντος και εκπλήρωση της κοινωνικής αποστολής του προσώπου<sup>4139</sup>. Εξάλλου, ως δημοσίου δικαίου δικαίωμα, ορίζεται το δικαίωμα του ιδιώτη ν' απαιτήσει από το Κράτος πράξη ή παράλειψη (δημόσια αξίωση)<sup>4240</sup>. Υπό την έννοια αυτή, η ανακοπή κατά της εκτέλεσης θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως δημοσίου δικαίου δικαίωμα, αφού συγκεντρώνει τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα των εννοιών αυτών, όπως έχουν ανωτέρω εκτεθεί. Πράγματι, η εν λόγω ανακοπή ασκείται προς εκπλήρωση εννόμου συμφέροντος του

<sup>4038</sup> Μπέης, ΕρμΚΠολΔ, άρθρο 682, § 6.6.1, σελ. 34/5. *Ο ίδιος*, Τα όρια της προσωρινής δικαστικής προστασίας, (1980), σελ. 121 επ. *Ο ίδιος*, Η προσαρμογή του ασφαλιστικού μέτρου στη φύση του ασφαλιστέου δικαιώματος κατά τον ΚΠολΔ, στο συλλογικό έργο «Η δραστηριότητα της προσωρινής δικαστικής προστασίας», (1995), § 5.3., σελ. 165 επ. *Παναγόπουλος*, Η οριστικότητα της δικαστικής απόφασης, κατά το άρθρο 309 ΚΠολΔ, (1989), § 3.2.3., σελ. 65, σημ. Νο 192. *Κουσουλής*, Η παρέμβαση του δανειστή στην εκτελεστική δίκη, 1990, § 4, σελ. 59. *Κονδύλης*, Το δεδουλευμένο κατά τον ΚΠολΔ, 1983, § 22 (1, 2), σελ. 265/6.

<sup>4139</sup> *Παπαντωνίου*, ΓενΑ, 1983, § 40, σελ. 185 επ. *Ο ίδιος*, Το δικαίωμα, στο συλλογικό έργο «Εισαγωγή στο αστικό δίκαιο», σελ. 193 επ. (194). *Μιχαηλίδης-Νουάρος*, Περί της εννοίας των λειτουργικών δικαιωμάτων και της καταχρήσεως αυτών, στο Συμπλήρωμα Ερανίου Μαριδάκη. *Σημαντήρας*, ΓενΑ, Νο 193. *Μπαλής*, ΓενΑ, § 22. *Σπυριδάκης*, ΓενΑ, 1985, § 35 (α), σελ. 79. *Απ. Γεωργιάδης*, ΓενΑ, (1996), Νο 266. *Δωρής*, Εισαγωγή στο Αστικό Δίκαιο, 1991, τ. Β1, § 7 (I, 3, β'), σελ. 91.

<sup>4240</sup> *Δαγτόγλου*, Γεν. Διοικ. Δ., 1977, Δ' Μέρος, 2ο Κεφάλαιο, § 2, σελ. 121. Για τη δημοσίου δικαίου αξίωση δικαστικής ακρόασης και προστασίας, βλ. *Μπέη*, Εισαγωγή στη δικονομική σκέψη, § 2 (1.1.), σελ. 41, επ. *Απ. Γεωργιάδης*, στον ΑΚ Γεωργιάδη/Σταθόπουλου, άρθρο 247 Νο 11. *Μητσόπουλος*, Η αναγνωριστική αγωγή, 1947, σελ. 17-56. *Παπαντωνίου*, ΓενΑ, 1980, § 42, σελ. 172. *Οικονομόπουλος*, Δικονομικά ζητήματα από την νομολογία του Αρείου Πάγου, 1949, σελ. 42 επ. *Δαγτόγλου*, Γεν. Διοικ. Δ., τ. γ/Ι, 1981, Κεφ. Δ', σελ. 39 επ.

καθ'ου η εκτέλεση, αφού αυτός μάχεται ν'ανατρέψει τη δέσμευση περιουσιακού στοιχείου του, η οποία έχει επέλθει με την αναγκαστική κατάσχεση, την απώλεια περιουσιακού στοιχείου του, η οποία έχει συντελεσθεί με τον αναγκαστικό πλειστηριασμό κ.ο.κ. Εξάλλου, δια της ανακοπής ασκείται αξίωση του καθ'ου η εκτέλεση – οφειλέτη, κατά της Πολιτείας, προς δικαστική προστασία του, η οποία συνίσταται στην έκδοση δικαστικής απόφασης, που θ'αναγνωρίζει ότι ισχύει η επικαλούμενη έννομη συνέπεια (εδώ: η ακυρωσία της ανίσχυρης διαδικαστικής πράξης της εκτελεστικής διαδικασίας)<sup>43</sup>41.

3.2. Περαιτέρω, η ανακοπή – όπως και η προσφυγή κατά διοικητικής πράξης – αποτελεί ένδικο βοήθημα, αφού δι'αυτής σκοπείται η ακύρωση, δηλ. η νομική εκμηδένιση μίας διαδικαστικής (δηλ. διοικητικής, υπό *latu sensu*) πράξης<sup>44</sup>41α.

3.3. Το δικονομικό δίκαιο παρέχει πολλές φορές στα εμπλεκόμενα μέρη, δικονομικές ευχέρειες ή δυνατότητες<sup>45</sup>41β. Στην περίπτωση λ.χ. της ΚΠολΔ 661, ο μισθωτής - που δεν είναι επανειλημμένως δύστροπος - έχει την ευχέρεια να καταργήσει τη δίκη προς απόδοση της χρήσης του μισθίου, καταβάλλοντας όλα τα ληξιπρόθεσμα μισθώματα και τα δικαστικά έξοδα. Στην περίπτωση, εξάλλου, των ΚΠολΔ 269 § 2 εδάφ. 1 και 1002 § 2α, ο καθ'ου η εκτέλεση έχει την ευχέρεια, προκειμένου να ματαιώσει τον πλειστηριασμό και ν'αρθεί η κατάσχεση, να εξοφλήσει τις απαιτήσεις του επσπεύδοντος δανειστή, καθώς και των αναγγελθέντων δανειστών. Στην περίπτωση της ΚΠολΔ 969 § 2 εδάφ. 2, ο καθ'ου η εκτέλεση δικαιούται να ενεχυριάσει τα πλειστηριασθέντα κινητά, προκειμένου να πορισθεί τα μέσα, για να εξοφλήσει την απαίτηση και ν'αναλάβει το πράγμα. Περαιτέρω, δυνάμει των ΚΠολΔ 965 § 5 εδάφ. τελευταίο και 1003 § 4, επί αναπλειστηριασμού κινητών ή ακινήτων πραγμάτων, ο υπερθεματιστής δεν μπορεί μεν να πλειοδοτήσει, έχει όμως δικαίωμα, προκειμένου να του κατακυρωθεί το πράγμα, ώσπου ν'αρχίσει η πλειοδοσία, να καταβάλει το πλειστηρίασμα, καθώς και τα έξοδα του

<sup>43</sup>41 Βλ. Μπέη, Εισαγωγή στη δικονομική σκέψη, § 2 (1.6.), σελ. 46 επ.

<sup>44</sup>41α Βλ. στο χώρο του Διοικητικού Δικαίου, *Δαγτόγλου*, Γενικό Διοικητικό δίκαιο, τ. γ/Π, 1982, Κεφ. 1ο, § 1 επ., σελ. 31 επ.

<sup>45</sup>41β Βλ. *Σταματόπουλο*, Η δικαστική προστασία του τρίτου στην αναγκαστική εκτέλεση κατά την ΚΠολΔ 936, σελ. 57 επ.

αναπλειστηριασμού. Ο νόμος, στις περιπτώσεις που προαναφέρθηκαν, ονομάζει τις ευχέρειες που παρέχει, «δικαιώματα». Ισως, όμως, δεν πρόκειται για δικαιώματα, κατά την προεκτεθείσα έννοια, παρά για δυνατότητες προς παραγωγή εννόμων συνεπειών, όπως ο νόμος τις καθορίζει. Οι δυνατότητες αυτές λοιπόν ασκούνται, στη διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης, με (διαμορφωτικές) διαδικαστικές πράξεις και ειδικότερα με μονομερείς δικονομικές δικαιοπραξίες<sup>46</sup>42 (: της εξόφλησης των μισθωμάτων στην περίπτωση της ΚΠολΔ 661, της εξόφλησης των απαιτήσεων στην περίπτωση της ΚΠολΔ 1002 § 2α', της καταβολής του πλειστηριάσματος στην περίπτωση της ΚΠολΔ 965 § 5 εδάφ. τελευταίο) και επιφέρουν τα εκ των προτέρων καθορισμένα έννομα αποτελέσματα (:την κατάργηση της δίκης, τη ματαίωση του πλειστηριασμού και την άρση της κατάσχεσης και την κατακύρωση του πλειστηριασθέντος στον πλειοδότη, αντιστοίχως). Αλλά, εκτός από το δικονομικό, και το ουσιαστικό δίκαιο γνωρίζει τις δυνατότητες: Η ΑΚ 597 § 2, λόγου χάρη, δίδει στο μισθωτή την ευχέρεια, προκειμένου να προκαλέσει ανενεργό της καταγγελίας της μισθωτική σύμβασης, από μέρους του εκμισθωτή, λόγω μη καταβολής των μισθωμάτων, να καταβάλει τα καθυστερούμενα μισθώματα<sup>47</sup>43. Οι δυνατότητες αυτές δύσκολα θα μπορούσαν να χαρακτηρισθούν «δικαιώματα». Περισσότερο θα προσήκε ο χαρακτηρισμός «ένδικα βοηθήματα», υπό ευρεία έννοια, δηλ. έννομες δυνατότητες του διαδίκου, προς ανατροπή δυσμενών γι'αυτόν καταστάσεων, στα πλαίσια της δίκης ή της αναγκαστικής εκτέλεσης. Σ'όλες τις ανωτέρω περιπτώσεις πρόκειται για εξόφληση υποχρέωσης του οφειλέτη, προς ικανοποίηση αντιστοίχου δικαιώματος του δανειστή. Ο οφειλέτης έχει εκ του νόμου υποχρέωση και μόνον να εκπληρώσει την παροχή (ΑΚ 287). Δεν του παρέχεται - αντιθέτως - δικαίωμα να μην εκπληρώσει. Ισως, η εκπλήρωση ή μη εκπλήρωση της παροχής ν' αποτελεί εκδήλωση της φυσικής ελευθερίας του ατόμου, ως έλλογης οντότητας. Δεν αποτελεί όμως και δικαίωμά του. Διότι αυτό, προϋποθέτει έννομη ικανότητα του προσώπου προς πράξη ή παράλειψη. Στην περίπτωση της ανακοπής κατά πράξεων της εκτελεστικής διαδικασίας, θα μπορούσε να υποστηριχθεί, ότι πρόκειται για παροχή δυνατότητας προβολής (διαμορφωτικής) διαδικαστικής πράξης, ακριβώς επειδή με τη διαπλαστική

<sup>46</sup>42 Βλ. Μπέη, Εισαγωγή στη δικονομική σκέψη, § 11, παρατ. 1.1., σελ. 183/4, § 1.2.2., σελ. 185 και § 5.1.2.3., σελ. 193. Τον ίδιο, ΕρμΚΠολΔ, Εισαγωγή, § 12, I και II, σελ. 88-92.

<sup>47</sup>43 Ad hoc: ΜΠρΧαλκίδας 253/1992 ΕΛΔ 34, 671.

ενέργεια της (= την ακύρωση της ελαττωματικής πράξης), θα επέλθει νέα κατάσταση των δικονομικών σχέσεων των υποκειμένων της εκτέλεσης<sup>48</sup>44-<sup>49</sup>45.

Εφόσον, συνεπώς, η ανακοπή αυτή δεν θεωρηθεί δικαίωμα, παρέπεται αναγκαίως και ότι η αναστολή της εκτέλεσης, ως μη εξαρτωμένη από δικαίωμα, δεν συνιστά ασφαλιστικό μέτρο.

3.4. Πολλοί συγγραφείς δέχονται πως αντικείμενο προσωρινής ρύθμιση με ασφαλιστικά μέτρα, είναι μόνον δικαιώματα του ιδιωτικού (ουσιαστικού) δικαίου<sup>50</sup>46. Από το άλλο μέρος, υποστηρίζεται και η άποψη, πως χωρούν

---

<sup>48</sup>44 Βλ. για τον εννοιολογικό προσδιορισμό των διαδικαστικών πράξεων: *Μπέη*, Εισαγωγή δικονομική σκέψη, § 11 (1.2.2.), σελ. 185. *Τον ίδιο*, ΕρμΚΠολΔ, Εισαγωγή, § 12 (I), σελ. 88. *Τον ίδιο*, Μαθήματα Πολιτικής Δικονομίας, θεμελιακές έννοιες, 1984, § 3.4.1., σελ. 148 επ. (150). *Τον ίδιο*, Οι διαδικαστικές πράξεις, Δ. 12, σελ. 504 επ. *Τον ίδιο*, Η φύση των διαδικαστικών δικαιοπραξιών και η τύχη τους σε περίπτωση πλάνης, απάτης ή απειλής, Δ. 22, 134 επ (135). *Μητσόπουλο*, Διαδικαστικά πράξεις, στο βιβλίο του Μελέται γενικής θεωρίας δικαίου και αστικού δικονομικού δικαίου, § I, σελ. 324/5. ΠΠρΑθ 16231/1983 ΕλΔ 25, 851.

<sup>49</sup>45 Για τη διάκριση των διαδικαστικών πράξεων σε επιτευκτικές (= συνδεδεμένες τελολογικώς με πραγματικά επακόλουθα) και διαμορφωτικές (= αυτές που παράγουν αυτοδικαίως έννομες συνέπειες), βλ. *Μπέη*, Η ανίσχυρος διαδικαστική πράξις, § 2 ΙΙΙ (1, 2), σελ. 58-64. *Τον ίδιο*, ΕρμΚΠολΔ, Εισαγωγή, § 12 ΙΙ, σελ. 91. *Τον ίδιο*, Εισαγωγή στη δικονομική σκέψη, § 11 (5.1., σελ. 192) και (5.2., σελ. 193). *Το ίδιο*, Μαθήματα Πολιτικής Δικονομίας, θεμελιακές έννοιες, § 3.4.5, σελ. 157/8. *Τον ίδιο*, Οι διαδικαστικές πράξεις, Δ. 12, § 5, σελ. 512 επ. *Τον ίδιο*, Κύρος των διαδικαστικών πράξεων επί παραβίασεως των αρχών της καλής πίστεως ή των χρηστών ηθών, ΝοΒ 13, 297 επ. *Δελγκωστόπουλο/Σινανιώτη*, Μαθήματα ΠολΔ, σελ. 169. Από τη νομολογία, βλ. ΕφΑθ 729/1991 ΕλΔ 1993, 1654. ΕφΝαυπλ 579/1989 ΕλΔ 1991, 1320. ΕφΘεσ 4120/1990 ΕλΔ 31, 1324. ΕφΑθ 8965/1986 ΕλΔ 28, 1105. ΕφΑθ 9197/1982 ΕλΔ 1983, 100. ΕφΑθ 5660/1982 ΕλΔ 23, 495. ΕφΠειρ 438/1981 ΕλΔ 23, 627. ΕφΑθ 2130/1978 ΕλΔ 19, 281. ΕφΑθ 3807/1974 ΝοΒ 23, 58. ΠΠρΚαλαβρ 49/1987 Δ. 19, 669. ΜΠρΑιγ 118/1991 Αρμ. 1991, 1200. ΠΠρΑθ 15618/1983 ΕλΔ 26, 1516. Βλ. και *Γεωργίου*, Προσεπίκληση δικονομικού εγγυητή, ΕλΔ 25, 79 επ. *Κρητικό*, Αποζημίωση από αυτοκινητικά ατυχήματα<sup>2</sup>, Νο 2479.

<sup>50</sup>46 *Τζίφρας*, Ασφαλιστικά μέτρα, 1985, Κεφ. Α', § 2, σελ. 11/12. *Ράμμος*, Εγχειρίδιον Αστικού Δικονομικού Δικαίου, ΙΙΙ, § 536, σελ. 1769. *Κεραμεύς/Πολυζωγόπουλος*, Τα ασφαλιστικά μέτρα στο Ελληνικό αστικό δικονομικό δίκαιο, έκδ. ΙΔΜΕ, στο συλλογικό έργο "Η δραστηριότητα της Δικαιοσύνης", Ι, σελ. 243 επ. (247). *Καλαβρός*, Γνμδ., Δ. 1985, σελ. 865 επ. (867). *Καργάδος*, Ασφαλιστικά μέτρα και ουσιαστικών δίκαιον, (1986), Κεφ. Α', § 3 (α), σελ. 18 επ. *Παπακωνσταντίνου*, Αναστολή της εκτελεστότητας, Δ. 1978, 732 επ. (740). *Νικόπουλος*, Αι γενικαί περί ασφαλιστικών μέτρων διατάξεις του ΚΠολΔ, υπό το φως των πορισμάτων της νομολογίας των δύο πρώτων ετών από



ασφαλιστικά μέτρα και προς εξασφάλιση δικαιώματος του δημοσίου δικαίου, όπως το δικαίωμα της ανακοπής κατά της εκτέλεσης. Οπότε κατά την άποψη αυτή, η αναστολή της εκτέλεσης, να μιν δεν παρέχεται στα πλαίσια διαγνωστικής δίκης, εν σχέσει προς την εκτελούμενη αξίωση, παρέχεται όμως επ' ευκαιρία μίας άλλης διαγνωστικής δίκης, η οποία έχει ως αντικείμενο το δημόσιο διαπλαστικό δικαίωμα προς ακύρωση της ελαττωματικής διαδικαστικής πράξης της εκτελεστικής διαδικασίας. Και, μέχρις ότου να εκδοθεί δικαστική απόφαση επί της κύριας δίκης, (= της ανακοπής), υπάρχει δε και κίνδυνος ανεπανόρθωτης βλάβης, διατάσσεται η αναστολή της εκτέλεσης, ως αναγκαίο τελολογικό παρεπόμενο της επί της ανακοπής διαγνωστικής δίκης<sup>5147</sup>. Οι έννομες συνέπειες που αναδίδονται από το ποιά, από τις ανωτέρω, γνώμη θα προκρίνει κανείς, ως ορθή, είναι αυτόθροες: η πρώτη άποψη, οδηγεί στην περαιτέρω παραδοχή, ότι η αναστολή της εκτέλεσης δεν είναι ασφαλιστικό μέτρο εξ ορισμού, επειδή δεν είναι τελολογικό παρεπόμενο δικαιώματος του ουσιαστικού δικαίου. Η παραδοχή της δεύτερης γνώμης, οδηγεί αναποδράστως στην παραδοχή ότι η αναστολή είναι ασφαλιστικό μέτρο.

3.5. Αναστολή της εκτέλεσης προβλέπεται και στη διοικητική δίκη. Εκεί, όταν προσβάλλεται διοικητική πράξη, δικαιούται ο προσφεύγων να ζητήσει, ως προσωρινή ρύθμιση, την αναστολή της εκτέλεσής της. Η εν λόγω δικαστική προσωρινή προστασία, λοιπόν, παρέχεται ως τελολογικό παρακολούθημα δικών, οι οποίες δημιουργούνται λόγω άσκησης προσφυγών κατά εκτελεστών διοικητικών πράξεων<sup>5248</sup>. Οπως φαίνεται από τα σχετικά δημοσιεύματα, στο χώρο της σχετικής νομικής φιλολογίας, η αναστολή εκτέλεσης αντιμετωπίζεται ως ασφαλιστικό μέτρο, χωρίς όμως ιδιαίτερο δογματικό προβληματισμό. Πάντως, στην διοικητική δίκη, επί

---

της εφαρμογής αυτού, Δ. 1, § II Β, σελ. 199. ΑΠ 606/1969 ΝοΒ 18, 416 = Δ. 1, 245 με σημ. Παπαχρήστου.

<sup>5147</sup> Μπέης, ΕρμΚΠολΔ, άρθρο 565, § 3.1., σελ. 2352/3, και άρθρο 682, § 6.7., επ., σελ. 35 επ. Ο ίδιος, Η προσαρμογή του ασφαλιστικού μέτρου στη φύση του ασφαλιστέου δικαιώματος κατά τον ΚΠολΔ, στο συλλογικό έργο “Η δραστηριότητα της προσωρινής δικαστικής προστασίας”, § 5.3., σελ. 165. Ο ίδιος, Μαθήματα ΠολΔ, Αναγκαστική εκτέλεση, (1984), § 11.6, σελ. 93 επ.

<sup>5248</sup> Βλ. ενδεικτικά: Παυλόπουλο, Τα όρια της προσωρινής δικαστικής προστασίας στις διοικητικές διαφορές, στο συλλογικό έργο “Η δραστηριότητα της προσωρινής δικαστικής προστασίας”, § 3, σελ. 78. Βοϊκλή, Σκέψεις για νέες μορφές προσωρινής δικαστικής προστασίας στις διοικητικές διαφορές ουσίας, στο ίδιο βιβλίο, § 5, σελ. 120 επ.

ακυρωτικής διαφοράς, ως ασφαλιστέο θα προβάλλεται αντίστοιχο δημόσιο δικαίωμα του διοικουμένου, προς ακύρωση της παράνομης διοικητικής πράξης. Αλλά και στη δίκη αυτή, η αναστολή της εκτέλεσης αποτελεί οριστική - και όχι προσωρινή - δικαστική προστασία.

3.6. Μία άλλη - σημαντική - παράμετρος, η οποία τίθεται, προκειμένου να χαρακτηριστεί η ανακοπή κατά της εκτέλεσης ως ασφαλιστικό μέτρο ή όχι, είναι και το ζήτημα, εάν δι' αυτής ασφαλίζεται το (κατά την προδιαληφθείσα άποψη) δημόσιο διαπλαστικό δικαίωμα του ανακόπτοντος, προς ακύρωση της ανίσχυρης, λόγω ελαττώματός της, διαδικαστικής πράξης.

3.6.1. Η κατάσχεση δεν αποτελεί, κατά το νομοθετημένο περιεχόμενό της, απαλλοτριωτική πράξη. Ως έννομη συνέπεια έχει τον αποχωρισμό του κατασχεθέντος αντικειμένου από την περιουσία του καθ' ου η εκτέλεση, προκειμένου τούτο να οδηγηθεί στον αναγκαστικό πλειστηριασμό. Προς επίτευξη του στόχου αυτού, το μεν κατασχεθέν κινητό αφαιρείται από την φυσική εξουσία του καθ' ου η εκτέλεση και τίθεται υπό μεσεγγύηση (ΚΠολΔ 954 § 1, 956 § 1), το δε ακίνητο, αφενός εντοπίζεται και προσδιορίζεται, δια του κατασχετηρίου, ως αντικείμενο της αναγκαστικής εκτέλεσης προς ικανοποίηση χρηματικών απαιτήσεων (ΚΠολΔ 993 § 1, 995 § 1) κι αφετέρου τίθεται υπό τη μεσεγγύηση του κατέχοντος (ΚΠολΔ 996 § 1). Επί κινητών και ακινήτων, μετά την κατάσχεσή τους, αφαιρείται από τον καθ' ου η εκτέλεση, η εξουσία διάθεσής τους (ΚΠολΔ 958 § 1, 997 § 1)<sup>53</sup>49.

3.6.2. Εξάλλου, ο αναγκαστικός πλειστηριασμός, κατά το νομοθετημένο – στο ισχύον δικονομικό σύστημα – περιεχόμενό του, είναι η αναγκαστική εκποίηση περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη, η οποία συντελείται με πράξη της Πολιτείας, προκειμένου να ικανοποιηθεί η, διαγνωσθείσα τελεσιδίκως και καταψηφιστικώς, χρηματική απαίτηση του δανειστή. Υπό τα δεδομένα αυτά, ο αναγκαστικός πλειστηριασμός χαρακτηρίζεται από την κρατούσα στη θεωρία άποψη, ως σύμβαση δημοσίου δικαίου, η οποία δημιουργεί ιδιόρρυθμη σχέση πωλήσεως<sup>54</sup>50.

<sup>53</sup>49 Μπρίνιας, όπ.π. (σημ. Νο 1), § 300 (Ι) σελ. 786/7, § 508 (ΙΙ) σελ. 1570/1 και § 527 (Ι), σελ. 1619. Φραγκίστας / Φαλτσή, όπ.π. (σημ. Νο 3), § 53 (ΙΙ, α), σελ. 89/90. Ράμμος, Εγχειρίδιον, ΙΙΙ, § 394 σελ. 1459. Μπέης, Μαθήματα ΠολΔ, Αναγκαστική εκτέλεση, 2η έκδοση, (1984), § 16.2., σελ. 126. Μητσόπουλος, Δ. 8, 292.

<sup>54</sup>50 Φραγκίστας / Φαλτσή, όπ.π. (σημ. Νο 3), § 59 ΙΙ, σελ. 198 επ., όπου και παραπομπές, στην υποσημ. Νο 23. Ο Μπέης (Μαθήματα Πολιτικής Δικονομίας, Αναγκαστική Εκτέλεση 2, § 21.6, σελ.

3.6.3. Εφόσον επιχειρηθεί ελαττωματική κατάσχεση ή ελαττωματικός πλειστηριασμός, επέρχεται αναγκάως και 1) ελαττωματικός αποχωρισμός του κατασχεθέντος από την περιουσία του καθ' ου η εκτέλεση, καθώς και ελαττωματική απαγόρευση της εξουσίας διάθεσής του και 2) ελαττωματική αναγκαστική εκποίηση του κατασχεθέντος, αντιστοίχως. Δια της σχετικής ανακοπής, η οποία παρέχεται στον πληττόμενο καθ' ου, επιδιώκεται η ακυρωσία των ανωτέρω διαδικαστικών πράξεων της εκτελεστικής διαδικασίας. Με την αναστολή εξ άλλου της περαιτέρω διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης, λόγω της ασκήσεως της ακυρωτικής ανακοπής, δεν προστατεύεται το αντικείμενο της διαγνωστικής δίκης επί της ανακοπής (= η ακυρωσία της ανίσχυρης διαδικαστικής πράξης), παρά το επί του κατασχεθέντος δικαίωμα του καθ' ου η εκτέλεση (αυτό της κυριότητας)<sup>55</sup>51. Κατά συνέπεια, μεταξύ της δίκης επί της ανακοπής, αφενός και της δίκης επί της αναστολής, αφετέρου, δεν διαπιστώνεται ομοιότητα προστατευομένου αγαθού, με συνέπεια να μην υφίσταται δεσμός μεταξύ της αναστολής αφενός και της διαγνωστέας αξίωσης στη δίκη της ανακοπής, αφετέρου. Η διαπίστωση αυτή απομακρύνει, προδήλως, την αναστολή της εκτέλεσης από το χαρακτηρισμό της, ως ασφαλιστικό μέτρο.

ΣΤ. Ομοια πρέπει – μετά τ' ανωτέρω – να είναι και η κρίση περί της νομικής φύσης της αναστολής της εκτελεστότητας, λόγω ασκήσεως (τακτικού ή εκτάκτου) ενδίκου μέσου. Διότι, προεχόντως, και στις περιπτώσεις αυτές, δεν υφίσταται η – αξιουμένη για τη στοιχειοθέτηση ασφαλιστικού μέτρου – ταυτότητα μεταξύ του αντικειμένου της επί του ενδίκου μέσου κύριας δίκης και του αντικειμένου της επί της αναστολής δίκης. Τούτο, επειδή αντικείμενο της κύριας δίκης είναι το διαπλαστικό

---

185/6), *Ο ίδιος*, (Εισαγωγή στη δικονομική σκέψη<sup>3</sup>, § 24, (2.3.1.2.), σελ. 353 επ.) και *ο ίδιος*, (Δ. 9, 571 = Συμβολές II, σελ. 1066 επ.), χαρακτηρίζει τον πλειστηριασμό, ως διαδικαστική πράξη, με παρεπόμενες έννομες συνέπειες, οι οποίες εκδηλώνονται στο χώρο του ιδιωτικού δικαίου · οι κύριες όμως έννομες συνέπειες του πλειστηριασμού, καθώς και οι προϋποθέσεις του ρυθμίζονται αποκλειστικά από το δημόσιο δίκαιο. *Ο Νικολόπουλος*, (Ο αναπλειστηριασμός, § 4 IV 3), θεωρεί ότι ο πλειστηριασμός συνιστά διοικητική σύμβαση. Κατά το Ακυρωτικό (Ολομ. 1177/1984 ΝοΒ 33, 95), ο πλειστηριασμός εξομοιώνεται με πώληση του ιδιωτικού δικαίου.

<sup>55</sup>51 Μπρίνιας, όπ.π., (σημ. Νο 1), § 190 (I), σελ. 540. Δημητρίου, όπ.π., (σημ. Νο 4), § 4 (I), σελ. 64.

αίτημα προς εξαφάνιση της προσβαλλομένης απόφασης, ως συλλογικής πράξης<sup>56</sup>52. Από το άλλο μέρος, στη δίκη της αναστολής της εκτελεστότητας, προστατευτέο είναι άλλο δικαίωμα και ειδικότερα αυτό της ιδιοκτησίας του ηττηθέντος τελεσιδίκως διαδίκου, ο οποίος κινδυνεύει να υποστεί αναγκαστική εκτέλεση εις βάρος περιουσιακών στοιχείων του, επί τη βάσει εσφαλμένου – ενδεχομένως – εκτελεστού τίτλου. Συνεπώς και εδώ δεν υφίσταται σύνδεσμος μεταξύ των προστατευτέων δικαιωμάτων στις δύο δίκες, με αποτέλεσμα να μη συγκεντρώνουν ούτε οι αναστολές της εκτελεστότητας – λόγω ασκήσεως ενδίκων, *latu* και *strictu sensu*, μέσων – τα θεμελιώδη γνωρίσματα του ασφαλιστικού μέτρου.

Ζ. Αναστολή της εκτέλεσης διαιτητικής απόφασης, λόγω ασκήσεως ακυρωτικής αγωγής.

1. Ως ακύρωση της διαιτητικής απόφασης, νοείται η – δια μέσου απόφασης τακτικών δικαστηρίων – ανατροπή της ισχύος των εννόμων συνεπειών της ακυρούμενης διαιτητικής απόφασης<sup>57</sup>53.

2. Αντικείμενο της ακυρωτικής δίκης είναι, επομένως, η εξαφάνιση της ελαττωματικής διαιτητικής απόφασης. Από το άλλο μέρος, με την αναστολή εκτέλεσης της διαιτητικής απόφασης επιχειρείται να προστατευθεί προληπτικά η κυριότητα του ηττηθέντος διαδίκου από την αναγκαστική εκτέλεση εις βάρος της, επί τη βάσει ανισχύρου - λόγω των σφαλμάτων του – τίτλου. Και εδώ, λοιπόν, δεν διαπιστώνεται ότι με την αναστολή εκτέλεσης της διαιτητικής απόφασης παρέχεται προστασία του, δια της ακυρωτικής αγωγής ασκηθέντος, δικαιώματος. Οπότε δεν φαίνεται ν'αποτελεί ασφαλιστικό μέτρο.

Η. Υπό τ'ανωτέρω δεδομένα και για τους ίδιους λόγους, δεν αποτελεί ασφαλιστικό μέτρο, ούτε και η αναστολή εκτέλεσης απόφασης, η οποία προσβάλλεται ως ανύπαρκτη.

#### IV. Συμπεράσματα

<sup>56</sup>52 Μπέης, ΕρμΚΠολΔ, Εισαγωγή, § 9 (Ι), σελ. 71 επ. και Τρίτο Βιβλίο, (Ενδिका μέσα και ανακοπές), § 1, σελ. 1832 επ. *Ο ίδιος*, Εισαγωγή στη δικονομική σκέψη<sup>3</sup>, § 19, (1.1), σελ. 286 επ. *Ο ίδιος*, Μαθήματα ΠολΔ, Ενδिका μέσα και ανακοπές, 1983, § 1.2.1., σελ. 9. *Ο ίδιος*, Μαθήματα ΠολΔ, Θεμελιακές έννοιες, 1984, § 9.1.1. σελ. 285 επ. *Κεραμεύς*, Αστικό Δικονομικό Δ., Γεν. Μέρος, (1986), § 177. Βλ. και *Ράμμο*, Στοιχεία Ελλην. Πολ.Δ., (1961), τ. ΙΙ, § 1 (Ι), σελ. 5.

<sup>57</sup>53 Μπέης, ΕρμΚΠολΔ, άρθρο 897, § 1.1., σελ. 512.

1. Από τις αναπτύξεις που προηγήθηκαν, καταδείχθηκε, νομίζουμε, ότι – λόγω της σαφούς εννοιολογικής διαστολής μεταξύ της εκτελούμενης ουσιαστικής αξίωσης αφενός και της δημοσίου δικαίου αξίωσης του δανειστή προς διενέργεια της αναγκαστικής εκτέλεσης<sup>58</sup>54, αφετέρου – έδαφος «ύπαρξης» αξίωσης του ουσιαστικού δικαίου στο πεδίο της αναγκαστικής εκτέλεσης δε νοείται. Συνεπώς, ελλείπει το απαραίτητο δογματικό έρεισμα, προκειμένου να χαρακτηρισθούν οι μορφές προσωρινής προστασίας, τις οποίες προβλέπουν οι αναφερθείσες διατάξεις του ΚΠολΔ, ως ασφαλιστικά μέτρα, λόγω μη συνδέσμου τους με ασφαλιστέα αξίωση του ουσιαστικού δικαίου.

2. Πρόβλημα φαίνεται ν'ανακύπτει, ειδικά στην εννοιολογική οριοθέτηση των αναστολών εκτέλεσης ή εκτελεστότητας – αν, δηλ. αυτές αποτελούν ή όχι ασφαλιστικό μέτρο -, εφόσον θεωρηθεί ότι εξαρτώνται τελολογικά από τη διαγνωστική δίκη επί της ακυρωτικής ανακοπής. Σημειώθηκε, όμως, ανωτέρω ότι και στις περιπτώσεις αυτές δεν πρόκειται περί ασφαλιστικών μέτρων, κυρίως διότι ελλείπει η ταυτότητα μεταξύ διαγνωστέου και ασφαλιστέου δικαιώματος.

3. Δεν υφίσταται, λοιπόν, κατά την άποψή μας έδαφος λήψης ασφαλιστικών μέτρων, κατά τη διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης. Τούτα, άλλωστε, προφανώς εν γνώσει των συντακτών του Κώδικα, είναι, στην εν λόγω διαδικασία, περιττά. Διότι, με τα ρυθμιστικά μέτρα προληπτικής προσωρινής προστασίας, τα οποία αναφέρθηκαν ανωτέρω, οργανώνεται πλήρως η προσωρινή έννομη προστασία των αντιτιθεμένων μερών<sup>59</sup>55.

4. Στην υπόθεση εργασίας που αναφέραμε στην εισαγωγή της Εισήγησης, λεκτέα τ' ακόλουθα:

4.1. Πράγματι, η αδυναμία πλειοδοσίας, κατά τη διενέργεια του αναγκαστικού πλειστηριασμού, από λόγους ανώτερης βίας, συνιστά προφανώς περιορισμό του ελευθέρου συναγωνισμού, ο οποίος αποτελεί εννοιολογικό στοιχείο του πλειστηριασμού. Με αποτέλεσμα να είναι ακυρώσιμος, λόγω βλάβης του

---

<sup>58</sup>54 Φαίτση, Η αρχή της αναλογικότητας στην αναγκαστική εκτέλεση, ΕλΔ 32, § III 2, σελ. 284/5. Σταματόπουλος, όπ.π. (σημ. Νο 4), § 3 II (2.2. γ'), σελ. 55.

<sup>59</sup>55 Βλ. και Καλαβρό, όπ.π., (σημ. Νο 33), § 2, σελ. 105.

οφειλέτη (ΚΠολΔ 159 αριθ. 3). Η βλάβη αυτή στοιχειοθετείται, εφόσον 1) το κατασχεθέν εκπλειστηριασθεί, λόγω αδυναμίας πλειοδοσιών, στην τιμή της πρώτης προσφοράς και 2) αποδειχθεί ότι οι τρίτοι, που δεν κατέστη δυνατόν να πλειοδοτήσουν, από λόγους ανώτερης βίας, θα προσέφεραν μεγαλύτερο ποσόν<sup>6056</sup>.

4.2. Ο Υπάλληλος του πλειστηριασμού, ο οποίος διαπιστώνει την αντικειμενική έλλειψη δυνατότητας πλειοδοσιών, οφείλει ν' απόσχει από τη διενέργεια του πλειστηριασμού. Διότι, διαφορετικά, στοιχειοθετείται παράνομη δράση Κρατικού Οργάνου, το οποίο ενεργεί διαδικαστική πράξη, πέρα από τα νόμιμα όριά της, τα οποία η ίδια – κατά το νομοθετημένο περιεχόμενό της – διαγράφει<sup>6157</sup>. Θα πρόκειται περί αντικειμενικής θεσμικής κατάχρησης<sup>6258</sup>, με αποτέλεσμα την ακυρωσία του πλειστηριασμού, κατά την ΚΠολΔ 159 αριθ. 3<sup>6359</sup>.

4.3. Συνεπώς, αν παρ'όλα τ'ανωτέρω διενεργηθεί ο πλειστηριασμός<sup>6460</sup>, δικαιούται ο καθ'ου η εκτέλεση ν' ασκήσει την σχετική ακυρωτική ανακοπή (της ΚΠολΔ 936) και, ταυτοχρόνως να ζητήσει αναστολή της περαιτέρω εκτελεστικής διαδικασίας, λ.χ. τη μη σύνταξη του πίνακα κατάταξης, τη μη μεταγραφή της κατακυρωτικής έκθεσης κ.ο.κ. με χρήση της ΚΠολΔ 938. Δεν

<sup>6056</sup> Μπρίνιας, όπ.π. (σημ. Νο 1), § 646 VIII, σελ. 2132-4 και VI σελ. 2128-9. Ποδηματά, Ζητήματα εφαρμογής των άρθρων 933 και 936 ΚΠολΔ, (1991), Κεφ. Α', § II 2 (Β', α), σελ. 63 στη σημ. Νο 125 in finem. ΕφΚρ 527/1995, αδημ.

<sup>6157</sup> Βλ. Μπρίνιας, όπ.π. (σημ. Νο 1), § 646 VIII, σελ. 2134. Σοφιαλίδη, Δικονομική ακυρότητα, (1991), § 5.2.1., σελ. 153. ΑΠ 1390/1988 ΕλΔ 31, 94. ΑΠ 795/1988 ΕλΔ 30, 1551.

<sup>6258</sup> Βλ. σχετικά, Κλαμαρή, Η καταχρηστική άσκησης δικαιώματος εν τω αστικό δικονομικό δικαίω, 1980, § 10 III 2, σελ. 466 επ.

<sup>6359</sup> Μπρίνιας, όπ.π., (σημ. Νο 1), § 646 VIII, σελ. 2134. ΕφΚρ 527/1955, αδημ.

<sup>6460</sup> Η προσβολή διαδικαστικής πράξης, ως άκυρης, προϋποθέτει ότι αυτή είναι υποστατή και, συνεπώς, ακυρωσία της νοείται μόνον αφού αυτή διενεργηθεί (Μπέης, Εισαγωγή στη δικονομική σκέψη<sup>3</sup>, § 12(6.4.2.), σελ. 201). Η ακυρότητα, με άλλα λόγια, στο χώρο του δικονομικού δικαίου, είναι ελάττωμα διαδικαστικής πράξης, της οποίας τα υλοποιητικά γεγονότα έχουν πραγματοποιηθεί (βλ. Μπέης, ΕρμΚΠολΔ, Εισαγωγή, § 12 III (1 και 2), σελ. 93. Τον ίδιο, Εισαγωγή στη δικονομική σκέψη<sup>3</sup>, § 11 (6.3.), σελ. 196 επ. και (6.4.), σελ. 201 επ. Μπρίνιας, όπ.π. (σημ. Νο 1), § 552 III, σελ. 1720 και VI σελ. 1721-2, όπου και παραπομπές, στη σημ. Νο 106. Φραγκίστα / Φαλτσή, όπ.π., (σημ. Νο 3), § 59 III 7, σελ. 210/11. ΕφΑθ 6161/1976 Αρμ. ΛΑ, 393. ΕφΚρ 558/1995, αδημ. ΠΠρΑθ 1166/1990, αδημ. ΜΠρΧαλκίδας 225/1991 αδημ. ΜΠρΧαλκίδας 587/1991 αδημ. Διαμαντόπουλος, Σχόλιο, ΕλΔ 38, 1589, όπου και παραπομπές.

δικαιούται, όμως, κατά το προδιαληφθέντα, να ζητήσει – πριν από τη διενέργεια του πλειστηριασμού – την αναστολή της πραγματοποίησής του, σε ευθετότερο χρόνο, ως προσωρινή ρύθμιση της κατάστασης. Η δυνατότητα αναστολής της περαιτέρω διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης, παρέχει στον καθ' ου πλήρη προσωρινή προστασία.